

TELEGRAFUL ROMÂNULUI

Nr. 94. ANULU XIV.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: joi și duminică. — Prenumeratiunea se face în Săbiu la espeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani găta prin scrisori francate, adresate către espeditura. Prețulu pnumerațiunei pentru Săbiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei și pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țeri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Săbiu, in 27 Nov. (9 Dec.) 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litero mici, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. și pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Săbiu 25 Novembre.

(Adrese.) După cum scimu din isvoru pozitivu cetățienii români din Brășiovu au ăsternutu Escelentiei Sele P. Metropolitu Br. de Siagun'a două adrese, ambe acoperite de numeroșe subscrieri. Precătu amu pututu întielege tîenorea loru in principiu e un'a și aceeași și se deosebescu mai multu in form'a stilisărei. Ambe exprima increderea in susu laudatulu Archipastoriu, că in unulu din cei doi presiedinti natiionali, in afaceri natiionale. Escelentia Sea, ni se asigura, ca a și recpunsu la ambe adresele.

Reflessiuni.

Săbiu 26 Novembre.

„Concordia“ ne invinue ca „Tel. Rom.“ a dechiaratu comitetulu Dlui Fekete din Blășiu de corporatiune nelegiuita ce involve delictulu turburării păcei și ordinei publice etc. etc. — Noi mai repetimu odata, ca ni-amu descoperitu numai intr'acolo, ca amu avutu ocașiune sa cetimu o harthia oficiosa guberniale și inca tocm'a asiă de amenintatore noua că și Blășianiloru și ca numai in acēsta harthia oficiosa s'a facutu acea invinuire.

De altmintrea ne rezervămu dreptulu că la tempulu oportunu sa publicămu acele harthii, că sa se inlature perdēu'a cea „intunecosa“ de dinaintea publicului. —

„Gazet'a Transilvaniei“ are o predilectiune deosebita a sgarđari in confessiionalismu; se întielege că ea totudeun'a se imbraca in talarulu modestiei și cu o fisonomia care te pune in uimire face pre nevinovatulu. Asiă nu scimu a cātea ora ne pomenimu in nrulu 92 ca ne provoca a ne lasa de „dihoniile“ confessiionale.

In adeveru mare eruditiune (cor. e din Săbiu) trebuie sa presupunemu dela acelu ce a inventatu acestu terminu, care intre alte exprima și pñofirofobi'a sea cu atāl'a ostentatiune. Decātu deca cum-va eruditulu patrafirofobu nu se indeletnicescu cu cetirea foiloru române, ne indreptămu către Gazeta că sa aiba bunetate a caută in „Tel. Rom.“ dela nr. 1 până la cestu de fatia și a ne spune, in care numere amu immultitu noi terminologi'a romāna cu acest'a seu altu cuventu de felulu acest'a? pre care dens'a lu repetēza mai in fia-care numeru, și apoi o rugămu că sa nu mai pörte rol'a cea de . . . și sa premērga cu esemplu, seu ce dicemu noi? sa faca dupa cum și dice.

Protoeolulu

Siedintiei Comitetulu Asociatiunei tranne romāne tñute in 4 Dec. c. n. 1866 sub presidiulu ordinariu, fiindu de fatia DD. membrii ai Comitet. : Ilustrit. Sea D. Consiliaru de fin. Petru Manu, Ilustr. Sea D. Consiliaru gub. Pavelu Dunc'a, Rev. D. Protosingelu Nic. Popea, Rvrd. D. Protopopu Ioanne Hanni'a, D. Advocatu Dr. Ioanne Nemesiu, DD. prof. Zach. Boiu și I. Popescu, D. bibliotecariu Nic. Cristea, Secretariulu II. I. V. Rusu și Dlu Cassieriu Const. Stezariu.

§ 91. Esc. Sea D. Presiedinte presentēza conspectulu despre starea cassei Asoc. din carele se vede, ca fondulu Asociat. — dupa subtragerea erogatorulu de până acum are in proprietatea sea sum'a de 25.264 f. 18. 5 xr. v. a.

Se ia spre sciintia.

§ 92. Totu din numitulu conspectu se vede cumca D. negot. in Pest'a Ales. Nedelcu a respunsu in obligatiuni de statu Nr. 4876 și 20.644. capitalulu prescriu prin § 6 din statutele Asoc. ad. sum'a de 200 f. dorindu a se face membru fundatoru alu Asociatiunei.

Conclusu. Comitetulu ia cu bucuria spre sciintia, acēsta fapta generosa a Dlui negociatoriu Ales. Nedelcu, și conformu §lui 23 lit. d) din statutele Asoc. și va tñne de o detoria placuta alu propune viitōrei adunări gener. spre aprobare spre a i se poté apoi dá diplom'a de membru fundatoru alu Asoc.

§ 93. Se reportēza, ca D. negut. in Belgradu Israel Löwi a oferitu la fundulu Asoc. 30 fl. v. a.

I se exprima multiamita protocolarmente, și secret. se insarcinēza ai tramete prin D. Col. resp., cerut'a cuitantia de primire.

§ 94. Se referēza despre tiparirea actelor ad. gen. VI tñnuta la Alb'a Iuli'a in 28 și 29 Augustu c. n. — cari facu cu

totulu in tipariu 9 1/2 coli — presentandu-se totu de odata contulu tipografiei archidiecesane pentru tiparirea acelor'a, cu prețulu de 15 f. pentru o cola, conformu conclusulu ad. gen. dela Belgradu din a. c. Nr. VI p. 8.

Conclusu. Comitetulu dorindu, că actele Asoc. sa se vendia cu unu pretiu pre cătu numai se poté de moderatu, in sperantia, că inteliginti'a romāna, inca nu va lipsi a se interesă de acelesi: află cu cale a defige prețulu unui esempl. pentru membrii Asociat. numai cu 35 xr. v. a., ear pentru acei'a, cari nu suntu membrii ai Asoc. cu 40 xr. v. a.

Totu deodata decide asemnarea la cas'a Asoc. a esolvirei contulu pentru tiparirea susu numiteloru acte, carele cu brosiurarea cu totu, — computata tota col'a a 15 f. v. a. — face sum'a de 158 f. 50 xr. v. a. (ad. cu 41 f. 50 xr. mai puțin de cătu a fostu sum'a preliminară.)

D. membru alu Comit. Dr. Ioane Nemesiu, că referintele Comisiunei insarcinate cu esaminarea concurselor intrate la stipendiulu Asoc. de 80 fl. — pentru carele conformu unui conclusu alu Comit. in siedinti'a din 6 Nov. a. c. § 85 se publicase concursu cu terminulu până in finea lui Nov. a. c., — referēza, cumca la acēstu stipendiu au concursu 6 Juristi din patria și totu deodata ca numit'a comisiune de 4 membri ai Comit. pre bas'a documentelor produse și a meseritatiei constatate, a aflatu cu cale a propune in ordine pre 3 insi dintre concurenti pentru acelu stipendiu, dintre cari in loculu inlăiu totusi și da opiniunea pre lānga Juristulu in alu III-lea anu, Ioann Piso.

Conclusu. După mai indelungate desbateri propanerea comisiunei s'a primitu din partea Comit. Asoc. și asiă cestiunatulu stipendiu s'a conferitu susu numitulu Juristu in alu III anu la c. r. Academia din Săbiu Ioann Piso cu indetorirea in sa că și acēstu stipendiatu alu Asoc. sa se legitime cu finea fia-cārui semestru scol. despre progresulu făcutu in studia.

Totu deodata se decide asemnarea la cas'a Asoc. resolvirei aceluasi stipendiu in rate trimestrale, pre lānga cuitantia vidimata de directiunea institutulu resp.

§ 96. Dlu bibliotecariu referēza, ca Secr. II ia predatu o sabia vechia, că monumentu de anticuitate spre a se pastră in museulu Asoc., cum și două monete vechi de arama.

Se ia spre sciintia cu multumire.

§ 97. Totu D. bibl. referēza, ca D. prof la gimn. c. r. de statu in Săbiu W. Schmidt a daruitu in favōrea bibliot. Asoc. 1 esempl. din opulu seu intitulatu: „die Stamburg der Hunyade in Siebenbürgen“

Conclusu. I se exprime Dlui daruitoriu multiamita protocolarmente și D. bibl. se insarcinēza a-lu trece in catalogulu bibliotecei Asoc.

§ 98. Asemene se referēza, ca din partea societătiei scientifico literarie și artistice din Bucuresci numite: „Ateneulu romānu“ s'a tramesu pentru Asoc. 1 esempl. din fōi'a aceleiasi lunaria intitulata: „Revist'a mensuale“ pre lunile lui Iuniu, Iuliu și Augustu a. c.

Se primescu cu recunoscintia.

§ 99. Se presentēza conspectulu despre interesele intrate la fondulu Asoc. cu 1 Nov. dupa couponii dela obligatiunile de statu aflatōrie in proprietatea Asoc., acele interese facu sum'a de 29 fl. 6 xr. v. a.

Se ia spre sciintia.

§ 100. Se reportēza despre banii incursi la fondulu Asoc. dela siedinti'a trecuta a Comit. până la siedinti'a acēst'a și anume:

a) prin D. negociatoriu și col. in Lugosiu Iov'a Popovicu s'a tramisu la fondulu Asoc. parte că taxe restante pre anii trecuti, parte că taxe pre an cur. 30 fl. v. a.

b) Deadreptulu la cass'a Asoc. parte că taxe de m. ord. parte pentru acte, au incursu sum'a de 45 fl. v. a.

§ 101. Rvn. D. vice-presiedinte alu Asoc. Tim. Cipariu prin scrisōrea din 29 Nov. a. c. incunoscintēza, cumca e determinatu cu 1 Ian. c. v. 1867 a edă apromisă fōia periodica literaria pentru filologi'a și istori'a romāna, rugandu-se totu deodata de spriginulu apromisu din partea Asoc. nu intratātu materiale, cătu morale.

Concluzi. Comitetul primeste cu cea mai via placere această incunoscintiară și se simte detoriu a atrage cea mai încordată atențiune a publicului romanu de specialitate cu privire la imbratisierea și spriginirea acestei foi cu tota caldura, cu cea a daugere, ca Comitetulu Asoc. din partesi conformu concluziului din 6 Martiu a. c. § 19 inca nu va lipsi a dá dupa putintia și impregiurări totu spriginulu seu.

Cu aceste siedinti'a Comitetului Asoc. se incheia pre la 1 óra dupa amédi.

Andrieu Bar. de S i a g u n ' a m. p. L. V. Rusu, m. p.
Presiedinte. Secr. II.

Diet'a Ungariei.

Pána in momentul de fatia abia s'a terminatu desbaterile asupr'a celoru dóue propuneri a lui Deák și Tisza, despre cari amu fostu atinsu dupa unu telegramu și dnpa altulu amu impartasitu propunerea lui Deák pre largu. Din discursurile ce se rostira pâna acum in diet'a ung. vedemu, ca de-si oratorii împártiti in dóue tabere marcate și cu totulu diferite un'a de alt'a, ambe aceste dóue tabere alérge spre unulu și același scopu, cátra o cátu mai mare independintia a Ungariei fatia cu celelalte provincii séu tieri de coróna ale monarchiei austriace. Acést'a e tem'a principala a cuventárilor ori cátu de varie s'aru vedé variatiunile din cuventárele cele lungi și imbracate in o abundantia de figuri oratorice.

Cátu pentru ajungerea scopului dietei, inca suntemu departe de a i puté spune rezultatulu, pentruca dupa pornirea lucrurilor, mai suntu póte inca multe desbateri pâna sa ajunga treb'a in tramiterea adresei, a cárei scheletu e depusu in propunerea lui Deák.

Pentru o óre-si care orientare sa punemu inaintea cetitoriu-lui unele estrase cátu de mici din unele cuventári de pâna acum ale sesiunei de fatia.

Colomanu Tisza deschide sírulu, se intielege ca pentru cá sa apere și justifice propunerea sea. Elu culmineza in aceea, ca regimulu pretinde cá Ungari'a sa-si parasésca mai in tái u drepturile sele și a p o i sa-si capete constitutiunea sea. Elu pretinde in sa cá regimulu sa restatoresca constitutiunea in integritatea ei nevatemata și diet'a sa pasiesca in intielesulu acést'a in modu decisu; acést'a o cere politic'a cea sanetósa, precautiunea și detori'a. Br. E ö t v ö s statorcesce mai intái punctulu seu de manecare intru aceea, ca ambe propunerile arata, ca gravaminele tieri nu suntu delaturate prin rescriptulu celu ce a redeschisu diet'a. Dupa mai multe argumentári despre necesitateá unui ministeriu responsabilu ajunge la parerea ca principiele elaboratulu comissiunei despre afacerile comune nu suntu periculóse pentru independintia Ungariei și se potu luá in desbatere și inainte de a avea regimulu responsabilu, ba e de convingerea ca acést'a e tocm'a de doritu, pentruca dela sanctiunea pragmatica incóce inca nu au mai avutu diet'a sa delibere asupr'a unui actu asiá insemnatu și asiá e de lipsa ca in privintia acést'a sa se formeze o o p i n i u n e p u b l i c a in tíera și afara de tíera. Continuarea lucrárilor comissiunei de 67 nu se póte privi de o slabiciune séu concessiune. Mai revenindu odata asupr'a ministeriului responsabilu cu care firesce ca aru merge lucrurile și mai iute și mai bine, densulu totu nu desperéza pentruca déca diet'a unгурésca, carea și inainte de 1848 nu au avutu ministeriu responsabilu a sciutu sa castige invingerea principieloru liberale și acum va puté esoperá aceea ce e dreptu, déca nu dela regimulu de fatia dela celu urmatoriu, și asiá voteza pentru Deák. Cont. Bel'a K e g l e v i c h vine asupr'a impregiurárei ca ce s'aru intemplá candu natiunea germana si-aru reclamá pre fratii sei din Austri'a, și Ungari'a aru fi legata prin contractele afaceriloru comune? E pentru unione personala și votéza asiá dara pentru Tisza. Baltasar H o r v á t h incepe a remonstrá contra intentiuniloru regimulu de a privá pre Ungari'a de continuitatea de dreptu. In decursulu cuventárei sele in sa vine la conclusiunea ca Ungari'a numai pre lánga Austri'a póte sa traiésca. Elu concludé ca intarindu-se Ungari'a se infáresce și Austri'a; cadiendu Ungari'a și Austri'a trebuie sa cada. Pentru realisarea celei dintái și incungiuarea celei din urma impregiurári afla bune afacerile comune prin urmare și desbaterea lorú și asiá e pentru Deák. Oratorii cari mai urméza vorbescu totu in același intielesu fia-care dupa partit'a sea.

Foile centralistice din Vien'a striga din resputeri ca impacarea va fi impossibila, pentruca unгурii nu uita și nu invatia nimic'a; cele care aveau óresi care aeru de unu dualismu moderatu, inca sa temu ca diet'a Ungariei din ce va simti pre regimulu mai gát'a spre a face cessiuni cu atât'a voru fi și pretensiunile ei mai mari. Se unescu cele mai multe voci intru aceea, ca la intemplare cá regimulu sa impace pre unгурi dupa voi'a și placulu lorú, greutatele numai aru cresce și s'aru inmultí, pentruca atunci aru incepe nemultiámirea popóreloru asuprite.

Adeverulu cestu din urma e necontestabilu, pentruca unde potu sa fia in unu státu civilisatu și constitutiunálu astadi popóre fára drepturi și asuprite? in sa sa nu ne grabimu cu cuventulu celu din urma acum candu abia se incepú activitatea dietei, candu lucrurile inca n'au venitú asiá dicendu in adeveratulu lorú cursu. Un'a

sa insemnámu inca, ca in diet'a unгурésca s'a aflatu și unu magistru br. Simonyi din stáng'a, carele sa vorbésca in favórea natiunalitáțiloru. Noi o inregistrámu acést'a lánpa apelulu lui Eötvös la opiniunea publica, fára de a legá de dens'a nisce fantasii optimistice, — simplu cá unu semnu alu tempului mai nou.

Eveneminte politice.

S a b i i u in 26 Novembre.

Din Vien'a se telegraféza ca Maj. Sea Imperatulu primeste astadi adres'a dietei din Austri'a de josu. — Diet'a din Pest'a au terminatu joi desbaterile asupr'a celoru dóue propuneri a lui Deák și Tisza. Venindu aceste la votu, a lui Deák au avutu majoritatea voturiloru (227; pentru Tisza 107; 50 absente.)

Eri s'a alesu comissiunea adresei. Membri suntu: Deák, Andrassy, Eötvös, Sztkirály, Antoniu Csengery, Somsich, Miko, Kemény, Lonyai, Gozsda, Bezerey, Vaj, Gorové, Zeyk, Rannicher.

Precandu dupa foile oficióse germane intre Austri'a și Rusi'a aru domni relatiunile cele mai bune, pre atunci díce o fóia oficiósa ce apare in Vien'a in limb'a francesa urmatórele:

„Ori-care regimulu sa incungiuere a face agitatiuni pre terenu streinu. Austri'a in privintia acést'a este cu totulu nevinovata; déca s'aru puté díce acést'a și despre tóte celelalte regimuri, atunci s'aru stinge o agitatiune carea are de scopu, sa ne faca sa credemu in esistintia unei cestiuni galitiane. O astfelu de cestiune nu esista și regimulu va sci luá mesuri potrivite spre a incungiuirá cá nici sa nu se ivésca.“ — Noi dorimu díce „Zukunft“ totu deodată tare, cá din nici o parte sa nu se aduca o cestiune polona pre tapetu, cáci acést'a s'aru puté aduce dupa tendintia contrariloru in combinatiune cu o cestiune galitiana. —

Diariile oficiale nu vorbescu in tempulu mai dincóce despre relatiunile din Candi'a. Insa pacificatiunea acestei'a se denéga și lupetele s'aru fi inceputu de nou. Dupa scirile ce le avemu mai própéte, insurgentii nu viséza de supunere, ci suntu determinati, a se aperá in positi'a lorú, pâna la estremu.

Crestinii din Turci'a suntu otáriti, a inceroá scuturarea jugului, carele din dí ce merge se face totu mai nesuportabilu. Chiaru și Turcii suntu petrúsi de convictiune, ca se apropie finitulu imperiulu lorú. Macedoni'a, Tesali'a, Albani'a intréga și Serbi'a vechia suntu intr'o ferbere periculósa, Bosni'a inca nu va lasá sa accepte multu dupa sine, și asiá se póte, cá popórele sa incépa cestiunea orientale.

Foile oficióse din Belgradu constatéza din primirea senatorulu serbescu Marinovic la curtea din Petropolo, ca intre regimulu principelui serbescu și intre regimulu rusescu aru domni relatiunile cele mai cordiali.

De sub Predélu Octómvre 1866

III.

(Urmare și capetu din nr.ii 88 și 89.)

Candu dau parintii copiii la scóla sa nu créda ca cu acést'a au facutu totu ce e de lipsa pentru crescerea copiiloru lorú. Sa nu créda ca acést'a va desradaciná tóte naravurile cáte a aflatu locu in anim'a fiituriulu cetátienu in cas'a parintésca și in pregiurulu acelei'a, pentruca de o parte acést'a e fórté greu, de alta invetiatoriulu are mai putina ocaziune de a intrá in anim'a fiacáru'i'a și póte nici nu scia cum, séu nici nu se intereséza séu póte ca elu are grige de a desvoltá numai mintea și de ai inmultí cunoscintiele, ca celu multu sa se póta produce cu elevulu seu la esamenu. Trebuie sa observámu ca noi privimu aici lucrulu cum e in multe casuri, și nu cum aru trebui sa fia.

Scólele mijlocii precum suntu gimnasiale iara au mai multu cu mintea copilulu seu tenerulu de a face. Ele presupunu basea culturei animei de a casa și ce mai potu face este ca ele priveghéza, cá sa nu patimésca sa nu degeneréze aceea. Ele presupunu și religiositate și pietate cátra cele ale religiunei, de aceea de-si se propune inca religiunea in trensele, ele suntu mai indrasnetie fatia cu elevii lorú și i ducú síle arata și religiuni și obiceiuri și caractere de prin alte religiuni vechi, mai alesu din tempurile clasice; presupunu in sa totudéun'a, ca acei dusi prin templele aceste pagáne; cei cároru li se deschidu ochii și pentru alte párerii despre religiunea crestina, au ajunsu acolo incátu si-au insusitu principiulu: „ca un'a e religiunea, carea sa-ti impace consciintia; pre celelalte in sa sa nu le despretiuesci, pentruca atunci vatemí convingerile religióse ale altor'a, cari in acést'a privintia se deosebescu de tine, in unulu séu altu modu (suntu de alte confessiuni). Si precum nu-ti place tie sa-ti despretiúiesca cineva confessiunea ta, asiá trebuie sa cugeti, ca nici altui'a nu-i place sa-i despretiúiesci pre a lui.“

Din cele de pâna aci so vede asiá dara, ca parintii au sa puna basea la cultur'a animei, scóla sa ajute mai tárdiu parintiloru in acést'a privintia, pre lánga implinirea misiunei de a cultivá mintea, prin inmultirea cunoscintieloru, dara apoi și un'a și alt'a trebuie sa scóta din isvorulu celu nesecaveru alu religiunei, carea nu se póte altmintrea face decátu numai prin biserica. Déca voru contribui toti factorii acesti'a la cultur'a cui-va

atunci și anim'a și mintea se cultiva de o potrivă. Atunci vomu
 ave omeni întiepti și cu probitate, care vor fi bine, cărora ce e
 sântu, li e și lor sântu și ce e pecatu și uritu, li e și lor pecatu și uritu.
 Atunci societatea e societate de omeni; almintrea e o societate
 de animale conduse de instinctul cel mai ticalosu alu egoismu-
 lui, cărui și jertfese cine-va, că lui Molochu, și fiii sei, între sun-
 tele chimvalorului și ale trambitelor, adeva, ale fraselor celor
 mai seducătoare: de liberalitate, nationalismu s. a. l. — Nu amu disu
 și nu dău reu acei ce dău: ca cultur'a mintiei fără de cea a ini-
 mei e periculoasă.

Betranii nostri se vede că nu au cugetatu la impregiurările
 aceste, nu au cugetatu la aceea că fiii lor cum voru fi esitu de
 ancestrati de acasa cu armele spiritului său mai bine ale animei,
 candu au plecatu la școlele, cari la noi au fostu ale strainilor,
 unde in locu de a fi nutritu puținulu ce l'a suptu cu laptele ma-
 mei și l'au scosu din cas'a parintésca, a cautatu pôte a fi inlaturatu,
 său in casulu celu mai bunu a fi negligitu. Urmarea nisuintiei de a
 instraină pre cine-va de câtra aceea ce mai nainte ia fostu sântu
 său de alu face numai nepasatoriu, au fostu ca i s'a slabitu pu-
 terea morala, și atâtu santieni'a câtu și cinstirea au devenitu nisce
 lucruri de risu și despretiu, său ce e și mai reu, nisce masce, sub
 care sa se ascunda cine-va, cându va sa insceneze ce-va infernalu.

Dara reulu nu se opresce aci. Alții mai slabi și a cărora
 judecata nu are atât'a atitudine, vinu la credinti'a că deca celu cu
 invetiatura nu tine multu de santieni'a cutărui și cutărui lucru, la
 ce sa tina și elu? Vede d. e. pre altulu pre care-lu crede omu
 invetiatu, ca nu cerceteza biseric'a, face și elu asemenea; aude
 despretiindu și criticandu scriptur'a, i denega și elu respectulu
 de mai înainte. Tote invetiaturile date de biseric'a, prin antestata-
 torii ei și cuprinse in scriptur'a, pre cari se baséza societatea o-
 menésca, se clatina in anim'a lui. Siguranti'a reciproca se surpa și
 in fine bratiula celu mai vertosu alu unei justitii de feru, numai
 pôte impedece desolarea de familii și de societati.

Că sa incungiuramu tôte aceste aru trebui sa cugetamu, ca
 și alte popóre suntu culte și au invetiatura, dara știu că sa și re-
 specteze biseric'a și pre fruntasii sei; ceea ce li e sântu res-
 pectéza că pre o santieni'a. Cu câtu unu atare individu sta
 mai susu in societate cu atât'a elu servece de modelu ce-
 lorulalti intru tôte cele bune. Asiá sa fia și la noi și atunci toti
 ne vomu induleci de bunatatea culturei și a civilizatiunei, pre ca-
 ren sa nu o schimbamu cu spoitur'a de civilizatiune, atunci și cei
 betrani nu voru ave ocaziune a se plange asupr'a celor tineri ci
 se voru bucura de ei.

Brasiovu 21 Novembre 1866.

In numerii 88 și 90 ai „Gazetei Transilvaniei“ Dlu Redac-
 toru Muresianu și uita ide tota bun'a cuviintia, cu carea trebuie
 sa se pôte fia-care omu in societate; și uita a-si pastrá ba-
 remu aerulu de omu prudinte și de literatu românú; și uita chiaru,
 ca fói'a Dsele publica — celu puțin la aparinti'a — solidaritatea,
 căci altfelu acesti numeri n'aru puté lucrá cu atât'a falsitate și
 malitia anumitu pentru scisiune, nu numai in sinulu natiunei, ci
 chiaru și aici între noi, conlocuitorii Dtale.

Bine, ce tendinti'a a pututu ave Dlui, candu scrie in publicu
 prin jurnalulu seu nr. 88, ca numai unii negociatori slabi de ca-
 racteru si-au retrasu plenipotentia, dar elit'a cea grea nu, candu
 faptele, faptele — au frasele, dle Redactore! — dau de minciu-
 na asertele Dtale atâtu de invederatu! fii bunu spune cu numele
 pre Brasiovenii, cari mai au vr'o plenipotentia data Dloru G. B.
 și Dr. I. R.?

Vedí Dle, nici unulu nu mai e, fiindca toti si-au retras'o, și
 Dta ai fati'a a vorbi cu o usiurinti'a atâtu de contraria positiunei
 și etatei Dtale, numindu pre toti slabi de caracteru. Si deca e că
 sa vorbim cu limb'a Dtale, atunci ce numire meriti Dta, care ai
 sedusu pre unii și pre alții cu minciuni, de a subscrie acea ple-
 nipotentia.

Ne miramu, cum unii omeni invinuescu pre alții de desbina-
 tori, candu tocmai ei suntu desbinatori și unelte ale desbinării!
 Pôte ca ei au „mestesiugulu“ acest'a anumitu, fiindca nu numai in
 natiune, ci și in societatea mai angusta, ba chiaru in sinulu fami-
 lielor lor au saditu scisiunea. Găciti pentru ce?

Putini literati, putini barbati are natiunea romána; și pentru
 astfelu de lucrări, pentru astfelu de inaintare și pentru astfelu
 de morala și ascutu unii din ei mintea și pên'a!

Ir nrulu 90 alu aceleiasi Gazete vine D. Muresianu pentru
 concordia și pentru pace — a cărei turburare o cauta cu lumina-
 rea — și scrie acestea:

„Său deca aru fi venit, — că sa se tramita adresa de in-
 „credere și ca in urm'a acest'a s'aru fi și facutu un'a. Adresa
 „de incredere făcuta pe poruncéla nu esprima opiniunea cea ade-
 „verata.“

Cu acestea dle Muresiane, ai atacatu tóta societatea romá-
 nilor din Brasiovu. Dta, candu-i defaimedi, pâna acolo mergi, a
 i calificá atâtu de simpli și de vili, încátu sa faca adresa „pe
 poruncéla?“ Pâna acolo mergi, a presupune și a publicá despre

noi și barbati nostri de incredere lucruri, nascocite numai in că-
 pulu D Tale, spre a Te scóte din rusinea, in carea Te surpasi in-
 suti! Dle, Te cunoscemu. „Eu nu știu și nici nu credu, sa se
 faca adresele aceste pe poruncéla; in sa ce peccatele sa facu, că
 sa esu din glodu. Eata ce! O minciuna trebuie acoperita cu
 altaminciuna: sa dău, ca adresele suntu facute pe poruncéla!
 Asiá nu numai ca esu la uscatu, ci inca trecu de omu liberalu!“ —
 „Iute pēna și hartia, panacandu nu mi fuge ideea cea buna!“ —
 Eata Dle, fotografi'a cugetului D Tale!

Representatiunile tuturor bisericilor din Brasiovu și negu-
 tiatorii că cunoscuti zelosi pentru binele comunu, că unii, cari nu
 puteau sa nu se abata dela calea, in care i ajutasesi și D Ta a se incurcá;
 că unii, cari pricepura, ca exista dōue căli: legale și ilegale, de a
 se luptá cine-va pentru drepturile natiunei, că unii, cari potu gre-
 sí, in sa nu potu perseverá in gresiéla, dupa ce o cunoscú că a-
 tare; că unii cari nu mai puteau stá luati in numerulu alor DVó-
 stra, cari tôte barfelele le-ati adusu asupr'a capului bisericei nōstre:
 au otáritu a face adres'a de incredere capului lor bisericescu și
 unii'a dintre cei doi presiedinti ai Congreselor natiunale; și a-
 adres'a acést'a s'a și făcutu cu sute de subscrieri și cu sigile. Sub-
 scrierile nu s'au făcutu pre subt ascunsu și in trecatu pre ulitia
 și luandu pre unulu câte unulu, cum le-ai adunatu Dia, ci in a-
 dunare dupa desbatere, s'au subscriu.

Dle! Deca D Ta esti angajatu cui-va, că sa-i faci „tréba“
 cu fói'a D Tale, crede-ne ca deca ne ai lasá pre noi in pace, nu
 ti-aru imputá angajatorulu nimic'a, de óre-ce cu acést'a și cu altele
 de acestea nu-i faci tréba. Dór scii și Dta proverbiulu românescu,
 ca „cu minciun'a pôte ca prândiesci, dar de cinatu nu mai cini!“ —

Nisce Negotatori.

Boianu 12 Novembre a. c.

(Estrasu din o corespundintia.) Conformu actelor sinodali
 din anulu 1864 s'au tinutu in 10 Nov. a. c. in comun'a Boianu,
 protopopiatulu Cetátiiei de balta sinodu protopopescu sub presidiulu
 Par. Protop. George Tamasiu pentru organizarea Protopopiatului. —
 Dupa seversirea servitiului ddieescu se adunara toti preotii cu
 P. Protopopu in frunte in cas'a parochului localu D. Ch., unde du-
 pa chemarea duchului santu cu „Imperate cerescu!“
 se facú organizarea și alegerile amesurate §§-loru respectivi din
 actele sinodali, decurgendu tôte in ordinea cea mai buna. In fine
 Par. Protopopu incheiá sinodulu cu o cuventare potrivita.

Principatele române unite.

Marti, la 15/27 Nov. s'a deschisu prim'a sesiune a primei
 legislature a constitutiunei din 30 Iunie, in sala adunării depu-
 tatiloru, conformu programei publicate in „Monit. oficiale“.

Solenitatea aru fi fostu in adeveru mare, deca tempulu n'aru
 fi fostu improtivitoriu. Dera unu poleiu alunecosu, și plóia con-
 tinua, permisesse numai celor mai curagiosi sa iésa pe strade și
 sa urce dealulu mitropoliei.

La 12 óre musicela și tunurile anunciau venirea Domnitori-
 ului in mijloculu representatiunei natiunale. M. Sea a intratu in
 sala care l'a primitu in aplaude și hura! generale.

Discursulu s'a ascultat cu cea mai mare atentiune de câtra
 toti. Este fórtu deveratu ca in acestu discursu alu tronului erau
 și passage cari inaltiau animele, erau și passage cari veseleau fe-
 tiele, erau și passage cari posomorau fruntile.

Meritulu negresitu și a unoru și a altor'a este alu primulu
 ministru contititionalistu, d. Ioann Ghika, din a cărui pēna nu pôte
 scapá nimic'a care sa nu fia bine ganditu, bine studiatu, bine disu.

Acestu memorabile discursu alu tronului, asiediatu la locul
 seu eminentu in istori'a patriei, este meritu sa intretina multu
 tempu și conversatiunile prin diferitele cercuri ale societátiiei, și
 pressa, și cugetările, și lucrările parlamentului românú in ambele
 sele sectiuni.

„Tr. Carp.“

Noi l'amu publicatu in nrulu trecut.

Joi sér'a, 17/29 Nov. s'a tinutu solemnitatea de deschidere a
 atheneului românú, (vedí și nrulu viitoru R.) anunciata prin
 acésta fóia Duminec'a trecut.

Mari'a Sea Domnitoriulu, Eminent'a Sea Mitropolitulu primatu,
 d. ministru alu Instructiunei publice, și unu publicu alesu și nu-
 merosu de barbati și femei, asista la acésta solemnitate, unde, o
 constatamu cu fericire, se dede dovéda despre aventulu ce in cu-
 rendu are sa-si ia literatur'a artile și sciintiele, și la noi, incu-
 ragiate prin presentia Mariei Sele Domnitoriului la solemnitatea
 acestei institutiuni creata sub ministeriulu dlui Nicolae Crețulescu,
 și de câtra publicu a cărui amóre se vede crescandu pentru des-
 voltarea și prosperarea culturei române.

Interessulu și impacienti'a tutor'a la reinceperea lecturorlu
 de sér'a atâtu de placute și folositoare, se vedú inea și din graba,
 cu care invitatii fura adunati, astfelu ca cu o óra mai nainte de
 ór'a inceperii solemnitatiiei sala era plina.

La 8 óre Mari'a Sea Domnitorulu intra in sala in intonările
 unui imnu cantatu de câtra corulu de musica vocale alu desfiin-
 tiatulu conservatoriu de musica și declamatiune, și in uralele salei

intregi. Mari'a Sea intră precedatu de presedintele d. Scarlatu Rosetti pâna la locul destinat M. Sele, unde-i prezentă unu buchetu.

Dlu Aurelianu, unulu dintre membrii atheneului, citi o dare de sēma despre lucrările atheneului român, în care se facu istoricul creatiunei atheneului, fără a se spune ca creatorele acestui atheneu fu ministrulu Cretulescu, și în sîru se facu o espunere pe scurtu despre lucrările membriloru sei.

Dupa acēst'a unu concertu de piano, de violina și de violoncelu fu executatu admirabile de cătra dn'a Riureanu, dlu Voinescu (junele) și d. Petrescu. Junele d. Balabanu delectă urechi'a publicului prin o aria româna cantata de dlui cu o voce putinte.

Mai multe persōne continuara concertulu.

Apoi d. Bacaloglu esplică și facu căte-va productiuni de fizica, și aretă progressulu la care a ajunsu sciintia acēst'a.

Concertulu reincepū, și M. Sea Domnitoriulu parasī sal'a petrecutu iarasi de presedintele d. Scarlatu Rosetti și de membrii atheneului.

D. V. A. Urechi'a, surprinse publiculu cu cuvintele pline de amaraciune: Poesi'a a muritu! dōmneloru și domnilora! poesi'a a muritu!!! și asupr'a acestor'a declama o critica severa pe unu tonu lamentatoru, amintī numele a căti-va din vechii poeti ai nostri: Heliade, Negruzzi, Alessandrescu, Alesandri, Bolintinēnu, spuse ce faceau mai înainte și ce facu astadi, și termină cu acestea ca: „Poesi'a n'a muritu pe cătu tempu va mai trăi unu singuru român!” și reciti căte-va poesii ale juniloru poeti: reposatulu Deparatianu, Nicoleanu etc.

D. Stanescu incheia solemnitatea printr'o espunere asupr'a lucrărilor de arte: pictura, architectura, etc. insirandu diferitele opere ale artistiloru români, între cari d. Aman ale cărui opere se urcă la numerulu de 200 bucăți.

Varietăți.

Multiamita publica.

P. O. Dnu Protopopu Iosifu Brancovanu, carele au daruit Seminarului archidiecesanu gr. or. de aici un'a cuantitate fōrte însemnata de legumi, și e asiă dara celu dintăiu, carele dela infintiarea acestui institutu, l'au spriginitu în acestu modu, i se aduce pentru acēst'a marinimositate dēma de imitatu multiamita publica dela

Sabiiu 7 Decembre 1866 c. n.

Inspectoratulu Seminarului archidiecesanu gr. or.

** La gimnasiulu rom. cat. din Clusiu s'au intemplat o scena trista. Spargandu-i-se profesorulu K—s o ferestra, elu numai decātu luă pre elevii sei la cercetare, că sa afe, carele dintre ei au facutu acēst'a. Au mersu insa pâna într'acolo, de au batutu și maltratatu pre doi copii (de român) din clas'a 3. gimn. într'unu modu asiă de neumanu și crudelu, încātu dupa parerea mediculu, respectiviloru le trebuie dōue pâna în trei septemăni, că sa se pōta restitui (vindecă). Elevii n'au fostu nici unulu vinovatu, prin urmare nici n'au pututu marturisi nimic'a.— Profesorulu respectivu, calugaru misericordianu, este depus din profesoratu și totu deodata s'au inceputu investigatiune incoatr'a lui.

** Din prinsōrea comitatului Hunedōrei, din Dev'a, au fugitu în 16 Nov. unu condāmnatu periculosu; dupa scrisōrea prigoniōre numele lui este Georgie Moldovanu alias Julius Bathory.— Iosifu Lazaru, George Bosi; elu este în etate de 23—24 de ani, casatoritu, tata la patru copii, de religiunea gr. or. Elu dīce dupa impregiurări ca locul nascerei sele este Alb'a Iuli'a, Hatiegu, sēu Sz. Udvarhély. În deobsce se face pre sine carausiu, mesariu, speculantu de vinu și farina, teatralistu, invatiatoriu, sēu preotu rumanescu.— Celu putīnu asiă cetimu în foile neromâne.

** Unu țiganu din jurulu Sabiiului merse în Turnisioru și promise la ômeni, ca elu le va procură lucru cu plata buna la directiunea de cladire; i trebuie insa bani pentru timbrulu suplicei. Mai mult i și dederă numai decātu bani spre scopulu acēst'a. Dara preste putīnu vediura ômenii din Turnisioru, ca suntu insielati și aduseră pre țiganulu la forulu judecatorescu, carele acum'a se afla în arestv.

Publicarea

baniloru incursi la fondulu Asoc. tranne române dela siedinti'a Comitetului din 6 Nov. a. c. pâna la siedinti'a aceluiași din 4 Decembre c. n. a. c.

1) prin d. Senatoru și col. alu Asoc. în Belgradu Nicolae Berghianu s'a tramisu la fondulu Asoc. unu ofertu frumosu, de 30 fl. v. a. din partea dlui negutiatoriu în Belgradu Israel Löwi, (neromân).

2) prin D. negutiatoriu și col. Asoc. în Lugosiu Iov'a Popoviciu s'a tramisu la Asoc. că taxe rest. și anume: a) dela D. Dr. Aureliu Maniu taxe rest. pre an. 1863/4 5 fl. b) dela D. castelanu Ioann Iovitia pre an. 1863/4 5 fl. c) dela D. negutiatoriu Constantinu Udrea pre an. 186³/₄ 186⁴/₅ 186⁵/₆ și 186⁶/₇ a 5 fl. cu totulu 20 fl.

Sum'a 30 fl.

Redactoru respundietoriu Nicolau Cristea.

3) Dela D. negutiatoriu în Pest'a Alessandru Nedelcu s'a primitu la fondulu Asoc. în obligatiuni de statu sum'a de 200 fl. (facendu-se prin acēst'a numitulu Domnu membru fundator alu Asoc. tranne române).

4) Dela D. prof. gimn. în Craiov'a Sim. P. Mihălli pentru 10 esemplarie vendute din act. ad. gen. I—V s'a primitu 20 fl.

5) A mai incursu la cas'a Asoc. tranne: a) dela Dlu. Dr. Basiliu Szabo că taxa pre fia-care anu, și anume pre an. 1865/6 20 fl. b) dela Dlu Senatoru Petru Rose'a că taxa de m. ord. rest. pre an. 1865/6 5 fl.

Dela Secretariatulu Asoc. tranne române.

Sabiiu în 4 Decembre n. 1866.

Nr. 42—2

Citatiune edictala.

Prin carea Ann'a Manea din Sisnau tinutulu treiscaunelor în secuime, carea de 7 ani cu necredintia au parasitu pre legiutulu seu barbatu Alesandru Barsanu din Marcosiu, Comitatulu Albeii de susu, fugindu în lume cu unu țiganu din Dalnocu, anume Misca Puiu, și nesciindu-se locul ubicatiunei ei, se citeza prin acēst'a că în terminu de o ¹/₂ de anu cu atātu mai vertosu sa se infatiosiedie înainte subscrisului foru protopopescu, cu cătu ca la din contra se va dá divortiu barbatulu seu la întielesulu SS. Canonē ale bisericēi nōstre dreptcredinciose resaritone, și în absenti'a densei.

Forulu Protopopescu gr. res. ortodoxu alu Tractului Hidvégului. Előpatak 1 Noemvre 1866.

I o a n n M o g 'a Protopopu alu tract. Hidvég.

Assicurazioni Generali cu privil. c. r. in Triest,

intemeiata în anul 1831, cu unu fondu de sigurantia dupa bilantiulu, publicatu în 17 Octobre 1865, de 23 miliōne și 894619 f. 70 xr.

primesce pentru premii fōrte potrivite:

a) asecurantiu contr'a pagubiriloru prin focu; b) asecurantiu pentru viēti'a ômeniloru, cu și fără profitu, de capitale, pensuni și rente, precum și asecurantiu de zestre.

Societatea, îndreptatita de a eserceă tōte plasele de asecurantiu, cari suntu iertate dupa legi, au fostu dintre tōte institutetele austriace de asecurantiu cea dintăiu, carea au introdusu asecurantiile viētiei și au purtatu inca din inceputu neintreruptu grija pentru ele, că sa oferese participatoriloru tōte comoditățile ce suntu împreunate cu o soliditate duratēre a societătiei.

Între combinatiunile diferite ale asecurantiiloru pentru casulu de mōrte ne oferese la tarifulu II cu profitu inlesniri deosebite, de ôrece la cesteia din urma da societatea participatoriloru din profitulu, ce resulta, 75%, prin ceea-ce se reduce plat'a premiiloru la o suma cum se pōte de mica.

În anul 1862 se urca profitulu de împărtire la 74²⁷/₁₀₀ pr. în anul 1863 se urca profitulu acēst'a chiaru și la 98⁶⁴/₁₀₀ proc.; în anul 1864 la 70⁸³/₁₀₀ proc.; în anul 1865 la 13 proc. și în anul 1866 la 25⁶⁴/₁₀₀ proc. ale premiiloru platite. Fōrte observabilu este, ca daun'a (pagub'a) ce se pōte face într'unu anu o portă institutulu singuru; folosulu acēst'a este fōrte mare, de ôre-ce bilantiulu se incheie din anu în anu, eara profitulu ce se curvine în privinti'a polițieloru, cari-si perdu valōrea prin mōrtea asecuratului s'au prin incetarea, de a plăti premiele, trecu în proprietatea celorlalti participatori.

În ce mesura urcata a experimentatulu societatea folosinti'a sea se vede de acolo, ca ea au platitu dej'a dela inceputulu ei

5 miliōne și 745,467 f. 79 xr. pentru daune în urm'a mortiei a 2709 partite asecurate 3,073,817.

Reservele, cari se urca

la 11 miliōne 726,124 f. 74 xr.

precum și celelalte fonduri

Sum'a, carea asecura societatea dupa bilantiulu mentionatu, au ajunsu la cifr'a cea fōrte însemnata mai multu de

759 miliōne fiorini,

cu unu venitu de premii și interese de

7 miliōne și 200,000 fiorini,

în care insa nu se cuprinde și sum'a cea însemnata a tontineloru și a venituriloru pe viēti'a.

Ajudecarea acēst'a via ne da documentulu celu mai adeveratu despre increderea din tōte părțile, de carea se bucura societatea în urm'a apretiuirei acurate a solidității administrărei sele interne, eara prin sumele enorme de garantia se oferese publiculu tōta siguranti'a, ce se pōte dori.

Subscris'a agentia principala se recomanda dara onoratului publicu, doritoriu de asecurantiu, a se adres'a în ori ce casu cătra dens'a, și ea este gat'a de a servi cu orice informatiuni în privinti'a acēst'a. Sabiiu în 1 Augustu 1866.

Agenti'a principale a asecurantiiei generalii cu privilegiu c. r. in Triest:

Paulu Nendvich.

Editur'a și tipariulu tipografiei archidiecesane.